

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้ และแนวทางในการพัฒนาความใฝ่รู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

The Analysis of Factors Affecting Curiosity and Guidelines to Developing Curiosity of Secondary School Students

ศรัณย์พร ยินดีสุข

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) กำหนดความต้องการจำเป็นของนักเรียนมัธยมศึกษาแต่ละสังกัดในด้านความใฝ่รู้ 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้ของนักเรียนมัธยมศึกษา และ 3) วิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาความใฝ่รู้ของนักเรียนมัธยมศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร และตัวอย่างในการวิจัยคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 665 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายแบบหลายขั้นตอน (multistage-random sampling) ใช้การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .957 และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติภาคบรรยาย สถิติการทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุ (Multiple Linear Regression) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกระดับชั้นทั้งสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีความใฝ่รู้ในระดับปานกลาง และมีความต้องการจำเป็นด้านความใฝ่รู้อย่างเร่งด่วน ทุกด้าน 2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้ พบว่าตัวแปรอิสระที่สามารถทำนายระดับความใฝ่รู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง แรงจูงใจ บรรยายากในการเรียนรู้ และกิจกรรมในชั้นเรียน สามารถทำนายได้ร้อยละ 67 และ 3) แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาความใฝ่รู้ คือ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน และการได้รับการสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอจากครอบครัว

คำสำคัญ: การวิเคราะห์ / ปัจจัย / ความใฝ่รู้ / มัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to: 1) determine secondary school students' needs in curiosity, 2) analyse the factors affecting the secondary school students' curiosity, and 3) analyse the proper methods in developing students' curiosity. The population consisted of secondary school students in schools under the Office of Bangkok Service Area and the sample included 665 secondary school students which were used to collect the data through multistage-random sampling. The data were collected with questionnaires, which had a reliability score of .957, and interviewing. Then, the quantitative data were analyzed by descriptive statistics and independent sample t-test and Multiple Linear Regression. The qualitative data were used to analyze the contents. The research results were as follows: 1) The curiosity of the secondary students in the school under the Office of the Basic Education Commission and the Office of Higher Education Commission was at an intermediate level but needed to develop their curiosity in urgent. 2) The analysis of factors affecting curiosity indicated that the learning environment was related to curiosity the most. These factors can significantly predict the curiosity level of secondary students up to 67 percent, such as self-esteem, motivation, learning environment and classroom activities. 3) The proper method in curiosity development is to create a learning society in school that is constantly supported by the family.

Keyword: ANALYSIS / FACTOR / CURIOSITY / SECONDARY EDUCATION

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม คนจากทุกมุมโลกสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันได้รวดเร็ว และทั่วถึง คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ผู้คนพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมคือ ความใฝ่รู้ เพราะความใฝ่รู้เป็นสิ่งที่จะทำให้บุคคลมีความตื่นตัวที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่อยู่เสมอ ทำให้สามารถพัฒนาตนเองและปรับตัวให้ทันโลก (Bowler, 2010) ซึ่งประเทศต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จด้านการศึกษา ล้วนให้ความสำคัญกับการพัฒนาความใฝ่รู้ (วิทยากร เชียงกูล, 2555) สำหรับประเทศไทยก็ให้ความสำคัญกับการสร้างความใฝ่รู้ให้กับเยาวชนเช่นกัน ดังปรากฏในกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นการจัดการศึกษาโดยให้นักเรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (ไพฑูริย์ สินลารัตน์ และคณะ, 2554) เพื่อให้เยาวชนในยุคปัจจุบันมีความรอบรู้ทันโลก และสามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต แต่ในทางปฏิบัติกลับยังไม่สามารถพัฒนาความใฝ่รู้ได้ตามนโยบายที่กำหนด ดังเห็นได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ระบุว่านักเรียนไทยยังมีปัญหาในด้านความใฝ่รู้ (สำนักนโยบายและแผนการศึกษา, 2556; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553; ทิพวรรณ คำยงค์, 2551; ศรัณย์พร ยินดีสุข, 2557) ดังนั้นจึงเป็นประเด็นที่น่าศึกษาว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยมีความต้องการจำเป็นด้านความใฝ่รู้เพียงใด มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้ และควรพัฒนาอย่างไร

แนวคิดเกี่ยวกับความใฝ่รู้

ความใฝ่รู้ (curiosity) เป็นคุณลักษณะประการหนึ่งของบุคคลที่มีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งใหม่มีความสนใจที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอด้วยความเต็มใจ Daniel Ellis Berlyne เป็นนักจิตวิทยาผู้ริเริ่มการศึกษาด้านความใฝ่รู้ได้จำแนกประเภทของความใฝ่รู้เป็น 2 ประเภท (1954 อ้างถึงใน Reio, Petrosko, Wiswell & Thongsukmag, 2006) ได้แก่ 1) ความใฝ่รู้ทางการรับรู้จากประสาทสัมผัส (perceptual curiosity) เป็นความอยากรู้อยากเห็นที่เกิดจากการกระตุ้นโดยประสาทสัมผัส 2) ความใฝ่รู้ทางปัญญา (epistemic curiosity) เป็นความอยากรู้อยากเห็นที่เกิดจากความต้องการเติมเต็มความรู้ที่ยังไม่สมบูรณ์ของตนเมื่อถูกกระตุ้นโดยสิ่งเร้า เช่นคำถามที่แปลกใหม่ หรือสถานการณ์ที่น่าสนใจ เป็นต้น ซึ่งความใฝ่รู้ในงานวิจัยฉบับนี้หมายถึงเฉพาะความใฝ่รู้ทางปัญญา (epistemic curiosity) อันเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นต้องพัฒนาให้เยาวชน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้ และสร้างลักษณะนิสัยชอบค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ ด้วยความเต็มใจและกระตือรือร้น

Litman and Jimerson (2004) อธิบายความใฝ่รู้ทางปัญญา (epistemic curiosity) ว่าเป็นความต้องการที่จะได้ความรู้ใหม่ ซึ่งความต้องการนี้เกิดจากการถูกกระตุ้นโดยความรู้สึกทางบวก ซึ่งทำให้บุคคลรู้สึกสนใจใคร่รู้ ชอบและเพลิดเพลินที่จะเรียนรู้ (a feeling-of-interest) หรืออาจเกิดจากการถูกกระตุ้นโดยความรู้สึกทางลบ ซึ่งทำให้บุคคลรู้สึกว่าตนขาดข้อมูลบางอย่าง และเกิดความไม่พอใจในความไม่รู้ของตน ทำให้อยากจะเติมเต็มความรู้ของตนให้สมบูรณ์ (a feeling-of-deprivation)

ลักษณะของบุคคลที่มีความใฝ่รู้สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมของบุคคลเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้าใหม่ที่ท้าทายความรู้เดิมของตน โดยบุคคลที่มีความใฝ่รู้จะแสดงความสนใจที่จะเรียนรู้ โดยการตั้งข้อสงสัยเมื่อเผชิญสิ่งเร้าใหม่ที่ต่างจากความรู้เดิมของตน และพยายามแสวงหาคำตอบให้ตนเองจนกว่าจะเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ซึ่งสังเกตได้จากบุคคลเหล่านี้จะไม่รีบลงข้อสรุป แต่จะตั้งคำถามและค้นคำตอบไปเรื่อย ๆ จนพอใจ เพราะพวกเขาไม่ได้ต้องการเพียงแค่คำตอบ แต่ต้องการทำความเข้าใจข้อความรู้นั้นอย่างลึกซึ้ง (Earl & Katz, 2002)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปนิยามของบุคคลที่มีความใฝ่รู้ได้ว่าเป็นลักษณะของบุคคลที่แสดงพฤติกรรมอยากรู้อยากเห็น สนใจที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอด้วยความเต็มใจ โดยมีพฤติกรรมที่แสดงความใฝ่รู้ ได้แก่ 1) สามารถตั้งประเด็นปัญหาที่ตนสงสัยเมื่อพบเหตุการณ์ใหม่ หรือประเด็นที่ยังคลุมเครือจากความรู้เดิมได้ 2) สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นเตือน และ 3) สามารถแสวงหาความรู้รอบด้านจนกว่าจะไขข้อสงสัยได้อย่างชัดเจน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้มีหลายประการ ดังนี้

1. แรงจูงใจ

แรงจูงใจเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนเรียนรู้สิ่งใหม่ ดังที่ Litman, Crowson and Kolinski (2010) กล่าวว่าแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความใฝ่รู้ เพราะแรงจูงใจทำให้เกิดความพึงพอใจ เห็นคุณค่าในสิ่งที่ได้เรียนรู้ และรู้สึกสนุกกับการเรียน บุคคลที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้สูงจึงมีความพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ แต่หากนักเรียนขาดแรงจูงใจ แม้จะเผชิญกับปัญหาที่ท้าทายทางความคิด นักเรียนก็ไม่เกิดพฤติกรรมที่จะแสวงหาคำตอบ เพราะไม่ได้รู้สึกต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งนั้น (Litman, 2005) แรงจูงใจจึงเป็นสิ่งสำคัญในการผลักดันให้นักเรียนมีความใฝ่รู้

2. การกำกับตนเอง

การกำกับตนเองช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะกำกับติดตามพฤติกรรมของตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายในการเรียน ทำให้เกิดความพึงพอใจ และสร้างนิสัยให้ใฝ่รู้ได้ ดังที่

Kashdan, Rose and Fincham (2004) กล่าวว่า การกำกับตนเองทำให้บุคคลรับรู้ความสามารถของตนเอง สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เมื่อประสบความสำเร็จตามขั้นตอนที่ตนกำหนดก็จะพึงพอใจ และอยากคงพฤติกรรมนั้นไว้ อันจะสร้างนิสัยใฝ่รู้ให้แก่เด็กได้ การกำกับตนเองเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนในการสร้างความใฝ่รู้ เพราะจะช่วยให้เด็กเรียนควบคุมตนเองจากสิ่งเร้าอื่นๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายในการแสวงหาคำตอบตามเป้าหมายของตนเอง (Zimmerman, 2002) นักเรียนที่มีการกำกับตนเองจึงสามารถเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์ ไม่ล้มเลิกกลางคัน

3. การเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองช่วยให้นักเรียนเชื่อมั่นในความสามารถของตน รู้สึกคุ้มค่ากับความพยายาม ซึ่งจะทำให้เด็กมีความพยายามที่จะเรียนรู้ และอยากที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (Lumsden, 2016) ในขณะที่นักเรียนที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีระดับความใฝ่รู้ต่ำด้วย (Kernis, 2005) ซึ่งสอดคล้องกับ Lawrence (2006) ที่ระบุว่านักเรียนที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีความมั่นใจเมื่อเผชิญการเรียนรู้ใหม่ ๆ จะมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สูง และมีความพยายามที่จะเรียนรู้ในขณะที่นักเรียนที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะขาดความมั่นใจ และไม่เชื่อในความสามารถของตนเอง เด็ก ๆ จึงมักจะหลีกเลี่ยงที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง

4. การอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อลักษณะนิสัยของเด็ก ดังที่ Maw and Maw (1966) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูและทัศนคติของพ่อแม่ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ รอบตัว มีผลต่อความใฝ่รู้ของเด็ก และหากพ่อแม่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ พยายามให้เด็กได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน จะช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ให้แก่เด็ก (Lumsden, 2016)

5. การเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้

แบบอย่างในการเรียนรู้มีผลต่อความใฝ่รู้ของนักเรียนดังที่ Lumsden (2016) กล่าวว่า ครูควรเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ด้วยการแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ติดตามข่าวสาร และพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่อยู่เสมอ ครูควรนำอภิปรายเกี่ยวกับความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาที่ตนสอนอยู่เสมอ สอดคล้องกับ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2546) ที่เสนอให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนด้วยการแสดงพฤติกรรมตามหลักกัลยาณมิตร 7 ซึ่งแบบอย่างที่ดีจะให้นักเรียนเห็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้เพราะการมีแบบอย่างที่ดีช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ และสังเกตสิ่งรอบตัวมากขึ้น เด็ก ๆ จะได้ซึมซับพฤติกรรมที่ดี และเรียนรู้ที่จะทำตามต้นแบบ

6. บรรยากาศในการเรียนรู้

บรรยากาศในการเรียนรู้มีผลต่อความใฝ่รู้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เพราะบรรยากาศในการเรียนรู้มีความสำคัญกับความรู้สึกของนักเรียนและส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมาก Lumsden (2016) กล่าวว่า พ่อแม่ที่สร้างบรรยากาศให้เด็กเรียนรู้อย่างสนุกสนานช่วยให้เด็กมีความพยายามที่จะเรียนรู้ และ Brophy (1986) กล่าวว่า โรงเรียนที่สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนรู้สึกสบายใจ ตื่นตัวในการเรียน สามารถแสดงออกทางความคิดได้อย่างอิสระ และได้รับการเสริมแรงทางบวก ช่วยให้นักเรียนพร้อมที่จะพัฒนาความรู้ของตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2546) ที่กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกัลยาณมิตรทางความคิด ช่วยสร้างนักเรียนกล้าคิด กล้าถาม ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีใจใฝ่รู้ได้

7. กิจกรรมการเรียนรู้

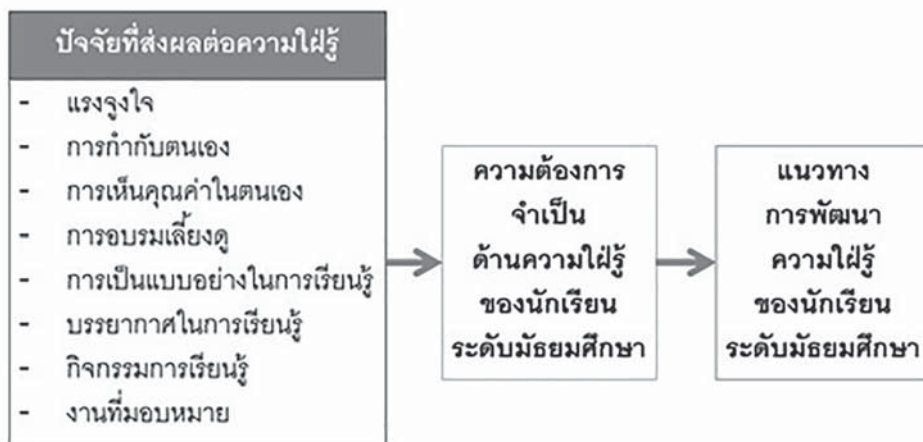
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำหายทางความคิด เปิดโอกาสให้เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม สามารถช่วยให้นักเรียนมีความใฝ่รู้มากขึ้นได้ ดังที่ Brophy (1986) กล่าวว่า การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำหายในระดับที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน จะทำให้นักเรียนพยายามที่จะเรียนรู้ และหากสามารถผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ได้ก็จะยกระดับความสามารถของตนเอง ทำให้นักเรียนที่ถูกท้าทาย และมีความสนใจที่จะเรียนรู้ การคัดเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนรู้สึกสนใจ และรู้สึกท้าทายที่จะเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยครูมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียน ช่วยชี้แนะและชวนคิดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการเรียน (Bowler, 2010)

8. งานที่มอบหมาย

การมอบหมายงานที่มีลักษณะสอดคล้องกับชีวิต มีความยากพอเหมาะ มีการกำหนดเป้าหมายระยะสั้น ทำให้นักเรียนเกิดความท้าทายและอยากเรียนรู้ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาความใฝ่รู้ของนักเรียน (Lumsden, 2016) ทั้งนี้ระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ดังนั้นครูจะต้องออกแบบงานที่มอบหมายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยเพื่อให้เกิดความท้าทายในระดับที่นักเรียนสามารถทำได้ (Arnone, 2003)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า แรงจูงใจและการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอเพื่อพัฒนาตนเอง โดยมีการกำกับตนเองคอยกำกับพฤติกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมายทางการเรียนได้สำเร็จ การอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่วัยเด็กให้เด็ก ๆ ได้คุ้นเคยกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ด้วยความสนุกจึงช่วยให้เด็กมีนิสัยใฝ่รู้ติดตัวเป็นพื้นฐาน และเมื่อเข้าสู่วัยเรียนการได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่

ท้าทายทางความคิดและได้รับงานที่มอบหมายในระดับที่เหมาะสม การเรียนรู้ในบรรยากาศในการเรียนที่เป็นมิตร ล้วนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความพยายามที่จะเรียนรู้ให้สำเร็จ และมีความคุ้นชินกับการเรียนรู้สิ่งใหม่อยู่เสมอ นักเรียนจะเกิดคุณลักษณะใฝ่รู้ได้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแผนภาพด้านล่าง

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อกำหนดความต้องการจำเป็นของนักเรียนมัธยมศึกษาแต่ละสังกัดในด้านความใฝ่รู้
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความใฝ่รู้ของนักเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนานักเรียนมัศึกษาด้านความใฝ่รู้

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่
 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความใฝ่รู้ เก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (ใช้ G*power ในการกำหนดขนาดตัวอย่าง และกำหนดความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5% ($\alpha=0.05$)) แล้วนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความใฝ่รู้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert's scale) และผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วย IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 และค่าความเที่ยง โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา

ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับอยู่ที่ .957 และข้อคำถามแต่ละข้อมีค่าระหว่าง .721- .949 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้ววิเคราะห์ความแตกต่างของความใฝ่รู้ โดยใช้สถิติการทดสอบที (t-test) และวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นโดยใช้ดัชนี PN^{Modified}

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยการใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple linear regression) และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ครูที่มีประสบการณ์ในการดูแลนักเรียนในบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้บริหาร 1 ท่าน อาจารย์แนะแนว 1 ท่าน อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม 1 ท่าน และอาจารย์ประจำชั้น 2 ท่าน และนักเรียน จำนวน 6 คนคละระดับความใฝ่รู้ ซึ่งคัดเลือกจากการเสนอชื่อเพื่อนของนักเรียนในระดับชั้น และการเสนอชื่อจากอาจารย์แนะแนว โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และใช้เทคนิคการจัดเรียงลำดับความสำคัญด้วยการ์ด (Card sort) ประกอบการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาความใฝ่รู้ โดยการใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานกับนักเรียนนอกเหนืองานสอนอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 5 ท่านโดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การกำหนดความต้องการจำเป็น

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 665 คน จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดละ 2 โรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีระดับความใฝ่รู้ปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 และ 3.32 ตามลำดับ) โดยนักเรียนทั้ง 2 สังกัด มีระดับความใฝ่รู้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ดังแสดงผลในตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบระดับความใฝ่รู้ของนักเรียนสังกัดสพฐ.และสกอ.

ตัวแปร	สพฐ.		สกอ.		df	t	p
	Mean	S.D.	Mean	S.D.			
ความใฝ่รู้	3.3756	.58543	3.3236	.54720	663	1.182	.238
ตัวแปรย่อย สงสัยเพื่อพบสิ่งใหม่	3.3221	.65587	3.2988	.65216	663	.459	.888
แสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเตือน	3.3813	.61132	3.2927	.56983	663	1.930	.551
แสวงหาความรู้จนกว่าจะไขข้อสงสัย	3.4235	.66637	3.3794	.65850	663	.859	.652

การกำหนดความต้องการจำเป็นด้านความใฝ่รู้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความใฝ่รู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยกำหนดให้พฤติกรรมบ่งชี้ด้านความใฝ่รู้ที่มีค่า PNI modified เท่ากับ 0.3 ขึ้นไป เป็นพฤติกรรมที่มีความจำเป็นในการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความใฝ่รู้ทุกด้านมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

1) ความสามารถในการตั้งประเด็นปัญหาที่ตนสงสัยเมื่อพบเหตุการณ์ใหม่ หรือประเด็นที่ยังคลุมเครือจากความรู้เดิมได้ ($PNI_{modified} = 0.36$)

2) ความสามารถในการแสวงหาความรู้อย่างรอบด้านจนกว่าจะไขข้อสงสัยได้อย่างชัดเจน ($PNI_{modified} = 0.32$)

3) ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นเตือน ($PNI_{modified} = 0.30$)

ดังแสดงผลในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านความใฝ่รู้

พฤติกรรมบ่งชี้ด้านความใฝ่รู้	คะแนนที่คาดหวัง	คะแนนตามสภาพจริง	PNI _{modified}	ลำดับความสำคัญ
1. สามารถตั้งประเด็นปัญหาที่ตนสงสัยเมื่อพบเหตุการณ์ใหม่หรือประเด็นที่ยังคลุมเครือจากความรู้เดิมได้	4.50	3.31	0.36*	1
2. สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นเตือน	4.36	3.33	0.30*	3
3. สามารถแสวงหาความรู้รอบด้านจนกว่าจะไขข้อสงสัยได้อย่างชัดเจน	4.51	3.40	0.32*	2

* ความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านความใฝ่รู้

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามไปวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุ (Multiple Linear Regression) พบว่าโมเดลที่ 4 มีตัวแปร 4 ตัวที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตน แรงจูงใจ บรรยากาศ ในการเรียนรู้ และกิจกรรมในชั้นเรียน ตัวแปรต้นและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันที่ .822 ($r=.822$) และตัวแปรต้นสามารถทำนายความใฝ่รู้ได้ร้อยละ 67 ($r^2=.67$) ดังแสดงผลในตาราง 3 และสามารถนำมาเขียนเป็นสมการคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการคะแนนดิบ

$$\text{curiosity}' = .664 + .111 \cdot \text{se} + .054 \cdot \text{SR} + .072 \cdot \text{mot} + .024 \cdot \text{mo} - .014 \cdot \text{fam} + .452 \cdot \text{feel} - .008 \cdot \text{work} + .060 \cdot \text{act}$$

สมการคะแนนมาตรฐาน

$$Z' \text{curiosity} = .129 Z \text{se} + .066 Z \text{SR} + .078 Z \text{mot} + .035 Z \text{mo} - .020 Z \text{fam} + .654 Z \text{feel} - .011 Z \text{work} + .076 Z \text{act}$$

ตาราง 3 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุ โดยใช้วิธี stepwise regression ของตัวแปรที่อธิบายความต้องการจำเป็นด้านความรู้

ตัวแปร	โมเดลที่1				โมเดลที่2				โมเดลที่3				โมเดลที่4			
	b	se	beta	sig	b	se	beta	sig	b	se	beta	sig	b	se	beta	sig
(Constant)	1.586	.114		.000	1.399	.117		.000	1.256	.125		.000	.664	.091		.000
se	.452	.029	.522	.000	.304	.041	.350	.000	.235	.046	.271	.000	.111	.033	.129	.001
sr					.197	.039	.239	.000	.174	.039	.211	.000	.054	.029	.066	.062
mot									.134	.042	.145	.001	.072	.029	.078	.014
mo													.024	.021	.035	.248
fam													-.014	.021	-.020	.501
feel													.452	.017	.654	.000
work													-.008	.021	-.011	.717
act													.060	.028	.076	.034
R		.522				.548				.557				.822		
R ²		.272				.300				.311				.675		
Adj R ²		.271				.298				.307				.671		
Std.Error of the estimaie		.484				.475				.472				.325		
R ² change						.028				.011				.364		
F change						26.050				10.398				147.039		
Sig. F Change					.000				.001				.000			

*p<.05

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครูและนักเรียน ผลการวิจัยพบว่าครูและนักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม กล่าวคือครูและนักเรียนมีความเห็นว่าบรรยากาศในการเรียนรู้ แรงจูงใจ การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อระดับความใฝ่รู้ของนักเรียนมัธยมศึกษา ในขณะที่การเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อความใฝ่รู้ของนักเรียนในวัยเด็ก ดังข้อความบางตอนของการสัมภาษณ์ดังนี้

“เด็กวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากเพื่อน ชอบเหมือนเพื่อน ถ้าเพื่อนดีชวนกันเรียน สร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ บางทีเด็กไม่ได้สนใจเรียนเองหรอก แต่บรรยากาศมันเป็นใจให้เรียน”

ครูเอ / วันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

“ความสนุกที่จะเรียนรู้ส่งผลต่อความใฝ่รู้แน่นอน สังเกตได้จากบางเรื่องไม่เกี่ยวกับการเรียน ไม่เกี่ยวกับเกรด แต่ถ้านักเรียนรู้สึกสนุกที่จะเรียน ก็อยากเรียนรู้ และจะเรียนรู้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะ ม.ต้น ชัดเจนมาก”

ครูซี / วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

“ผมรู้ว่าผมทำได้ ผมรู้ว่าผมอยากได้อะไร อยากเป็นอะไร ดังนั้นผมจึงมีเป้าหมายอะไรที่ทำให้ผมพัฒนาตัวเอง ผมก็จะทำ ผมว่าการรู้ตัวเองแบบนี้มีส่วนทำให้ผมชอบเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเอง”

นักเรียนคนที่สอง / วันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

“ตอนนี้พ่อแม่ไม่ค่อยมีผลต่อความอยากเรียนรู้ของหนู เพราะความชอบความสนใจของเราต่างกัน หนูมีแรงจูงใจของหนูเอง แต่ที่หนูเป็นแบบนี้ได้ ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากสมัยเด็ก ๆ ที่พ่อแม่ไม่เคยปิดกั้นความคิด และคอยสนับสนุนให้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ค่ะ”

นักเรียนคนที่หนึ่ง / วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาความรู้

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครู และวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาความรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า มีแนวทางในการพัฒนาความรู้ให้แก่ นักเรียน 2 ประการ ได้แก่ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาความรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยการเปิดโอกาสให้คิด และได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำทาย และการได้รับการสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอจากครอบครัว โดยเฉพาะตั้งแต่วัยเด็กด้วยการเสริมแรงทางบวก และให้โอกาสในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่สนใจ แนวทางสำคัญทั้ง 2 ประการนี้สามารถช่วยพัฒนาความรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้ ส่วนความคาดหวังและค่านิยมของครอบครัวและสังคมเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาความรู้ของนักเรียน ดังข้อความบางตอนของการสัมภาษณ์ ดังนี้

“ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สามารถพัฒนาความรู้ของนักเรียนได้ ด้วยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทำทายนักเรียน ให้นักเรียนได้เป็น active learner กิจกรรมจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสงสัย อยากรู้คำตอบ อยากเรียนรู้ อยากเข้าใจ เพื่อที่จะสนุกไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำทายของครู”

ครูไอ / วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

“พ่อแม่เป็นฝ่ายสนับสนุน ถ้าเด็กสนใจสิ่งใด พ่อแม่ควรเป็นทัพเสริม เมื่อมีเวลาว่างควรสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ เช่นชวนกันไปแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความสนใจของลูก หรืออาจเปิดโทรทัศน์ดูรายการสารคดี และชวนกันคิดในแง่มุมต่าง ๆ และต้องไม่แสดงท่าทีกดดัน หรือเปรียบเทียบลูก แต่ควรใช้การเสริมแรงทางบวกในการสนับสนุนให้เด็กเกิดความรู้”

ครูเอช / วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

“ค่านิยมของคนไทย ทำให้ระบบการศึกษาไทยผลิตคนออกมาแบบเดียวกัน คือ ต้องจบมหาวิทยาลัย ระบบคิดแบบนี้ปิดกั้นเด็ก เด็กหลายคนไม่เห็นทางของตนเอง เห็นแต่ทางที่สังคมขีดไว้”

ครูไอ / วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

อภิปรายผล

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษามีความใฝ่รู้ในระดับปานกลาง และมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับมุมมองของนักวิชาการที่ระบุว่านักเรียนไทยมีความอยากรู้อยากเห็นน้อย มีปัญหาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (วิทยากร เชียงกูล, 2555; สำนักนโยบายและแผนการศึกษา, 2556) แสดงให้เห็นว่านักเรียนไทยมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความใฝ่รู้เพื่อให้อาจพัฒนาตนเองได้ทันตามการเปลี่ยนแปลงของโลก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความใฝ่รู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนรู้ แรงจูงใจ การเห็นคุณค่าในตนเอง และกิจกรรมในชั้นเรียนมีอิทธิพลต่อความใฝ่รู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักจิตวิทยาทางการศึกษาที่อธิบายว่า บรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี มีการช่วยเหลือเกื้อกูล มีความตื่นตัวในการเรียนรู้ และเรียนรู้ด้วยความสนุกสนานเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมให้นักเรียนรับรู้ว่าคุณค่าทำให้เกิดความพยายามที่จะเรียนรู้ให้สำเร็จ (Brophy, 1986; Lumsden, 2016) ส่วนแรงจูงใจไม่ว่าจะเป็นแรงจูงใจภายในที่เกิดจากความชอบ ความสนใจที่จะเรียนรู้ หรือแรงจูงใจภายนอกที่เกิดจากความไม่พึงพอใจในความไม่รู้ของตนเองล้วนมีความสัมพันธ์กับความใฝ่รู้ เพราะเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนเต็มใจที่จะเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และเกิดพฤติกรรมการตั้งคำถามและแสวงหาคำตอบจนกว่าจะเกิดความพึงพอใจ ส่วนการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งผลักดันให้เกิดพฤติกรรมการแสวงหาคำตอบ เพราะเด็กที่รับรู้ความสามารถของตนเองจะประเมินตนเองได้ว่าสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ และเข้าใจว่าคุณค่าที่จะเรียนรู้สิ่งนั้น (Lumsden, 2016) และกิจกรรมในชั้นเรียนช่วยสร้างความใฝ่รู้ให้กับนักเรียนได้โดยการท้าทายความสามารถของนักเรียนด้วยความยากในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะคิดและทำเพื่อก้าวข้ามความไม่รู้ของตน อันนำไปสู่การยกระดับความสามารถของตนเองได้ (Brophy, 1986)

3. แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาความใฝ่รู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และการได้รับการสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอจากครอบครัว ดังนี้

3.1 โรงเรียนสามารถสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ได้ด้วยการสร้างบรรยากาศให้นักเรียนรู้สึกสบายใจ ตื่นตัวในการเรียนรู้ และมีการเสริมแรงทางบวก ซึ่งจะทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเองมีค่า และมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างเต็มที่ (Lumsden, 2016) นักเรียนจะกล้าแสดงออกทางความคิด และพร้อมที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (Brophy, 1986) นอกจากนี้ครูควรจัดกิจกรรมในชั้นเรียนที่ท้าทายความสามารถ เปิดโอกาสให้คิดให้นักเรียนได้ใช้ความพยายามที่จะยกระดับความสามารถของตนเอง (Brophy, 1986)

3.2 ครอบครัวสามารถสนับสนุนความใฝ่รู้ของเด็กอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่วัยเยาว์ โดยการให้โอกาสเด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และเสริมแรงทางบวกเพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองมีความสามารถ และรับรู้คุณค่าในตนเอง (self-worth) รับรู้ว่าตนมีสมรรถนะ

(competence) และรับรู้ความสามารถของตนเอง (self - efficacy) จะทำให้ได้ความรู้สึกคุ้มค่ากับการพยายาม และมีความพึงพอใจที่ได้เรียนรู้ (Lumsden, 2016) สอดคล้องกับ Litman & Jimerson (2004) ที่ระบุว่า การเป็นที่ยอมรับ และเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่สะท้อนศักยภาพในการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน และเห็นคุณค่าในตนเอง
- 2) โรงเรียนควรจัดบรรยากาศในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้อย่างเต็มที่
- 3) ครูและครอบครัวควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยความพึงพอใจ และได้รับการเสริมแรงทางบวก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาความใฝ่รู้จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ประสบความสำเร็จในด้านความใฝ่รู้
- 2) ควรศึกษาเปรียบเทียบระดับความใฝ่รู้ของนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ทิพวรรณ คำยนต์. (2551). *การพัฒนาความสนใจใฝ่รู้และสร้างสรรค์ของนักเรียน* ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนโนนก่อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต1 (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2546). *รุ่งอรุณของการศึกษา เบิกฟ้าแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน*. สืบค้นจาก: http://www.trueplookpanya.com/true/ethic_detail.php?cms_id=2053
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ. (2554). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยสู่สากล: เปรียบเทียบประเทศจีน เวียดนาม ญี่ปุ่น เกาหลี เยอรมนี ฟินแลนด์ และประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิทยากร เชียงกุล. (26 มีนาคม 2555). ทำให้เด็กไทยรักการอ่านหนังสือได้จึงจะกู้ชาติ (ปฏิรูปประเทศ) ได้. กรุงเทพฯธุรกิจ, 10.
- ศรัณย์พร ยินดีสุข. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามแนวคิด อินเทอร์เน็ตที่คอนสตรัคติวิสต์และการกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการคิดอย่าง มีวิจารณญาณและความใฝ่รู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2551/2552: บทบาทการศึกษากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา. (2556). การประเมินผลทางการศึกษาระดับนานาชาติ ด้านสมรรถนะผู้ใหญ่. วารสารการศึกษาไทย 10(108), 19-22.

ภาษาอังกฤษ

- Arnone, M. P. (2003). *Using instructional design strategies to foster curiosity*. Retrieved from: <http://www.vtaide.com/png/ERIC/Instructional-Design-n-Curiosity.htm>.
- Bowler, L. (2010). The Self-regulation of curiosity and Interest during the Information search process of adolescent students. *Journal of the American Society for Information Science and Technology* 61(7), 1332-1344.
- Brophy, J. (1986). *On motivating students*. Retrieved from: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED276724.pdf>.
- Earl, L., & Katz, S. (2002). *Leading schools in a data rich world*. Retrieved from: www.eed.state.ak.us/nclb/.../Focus_On_Leadership.pdf.
- Kashdan, T. B., Rose, P., & Fincham, F. D. (2004). Curiosity and exploration: facilitating positive subjective experiences and personal growth Opportunities. *Journal of Personality*, 82(3), 291-305.
- Kernis, M. H. (2005). Measuring self-esteem in context: The importance of stability of self-esteem in psychological functioning. *Journal of Personality*, 73(6), 1569-1605.

- Lawrence, D. (2006). *Enhancing self-esteem in the classroom*.
London: Paul Chapman.
- Litman, J. A. (2005). Curiosity and the pleasures of learning: Wanting and liking
new information. *Cognition and Emotion*, 19(6), 793-814.
- Litman, J. A., & Jimerson, T. L. (2004). The measurement of curiosity as
a feeling of deprivation. *Journal of Personality Assessment*, 82(2), 147-157.
- Litman, J. A., & Crowson, H. M., & Kolinski, K. (2010). Validity of the Interest-
and deprivation- type epistemic curiosity distinction in non-students.
Journal of Personality and Individual Differences, 49, 531-536.
- Lumsden, L. S. (2016). *Student Motivation to Learn*.
Retrieved from: <http://www.ericdigests.org/1995-1/learn.htm>.
- Maw, W. H., & Maw, E. W. (1966). *Children's curiosity and parental attitudes*.
Retrieved from: [http://www.fatih.edu.tr/~hugur/inquisitive/
childrens%20curiosity%20and%20parental%20attitudes.PDF](http://www.fatih.edu.tr/~hugur/inquisitive/childrens%20curiosity%20and%20parental%20attitudes.PDF)
- Reio Jr, T. G., Petrosko, J. M., Wiswell, A. K., & Thongsukmag, J. (2006).
The measurement and conceptualization of curiosity.
*The Journal of Genetic Psychology: Research and Theory on Human
Development*, 167(2), 117-135.
- Zimmerman, B. J. (2002). *Becoming a self-regulated learner: An overview*.
Theory into Practice, 41(2), 64-70.
-

ผู้เขียน

อาจารย์ ดร.ศรัณย์พร ยินดีสุข อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ 10330 อีเมล: sarunchat@gmail.com

หมายเหตุ: งานวิจัยนี้ได้รับสนับสนุนโดยโครงการวิจัยเงินทุนเพื่อการวิจัย กองทุนคณะครุศาสตร์
ปี 2559